

Bacqué treballa al diari parisenc *Le Monde* i és autora de diversos llibres sobre la cara oculta de la política francesa. L'any 2012, de la mà d'aquesta periodista de 49 anys, aparegué un retrat del nou president, *Hollande, la transition tranquille* (Hollande, la transició tranquil·la).

—Senyora Bacqué, vos heu escrit llibres sobre l'ex-president Jacques Chirac, l'ex-parella d'Hollande Ségolène Royal i Dominique Strauss-Kahn: coneixeu a la perfecció els líders de la política francesa. Us ha sorprès Hollande?

—La seva personalitat costa molt d'analitzar. Poques persones el coneixen de debò. S'ha preocupat sempre de no comprometre's. El compromís no és el seu fort. Ja quan era cap del partit gairebé ningú no sabia ben bé què defensava. No se'l podia identificar amb un nucli dur, amb una estructura bàsica d'idees i de principis.

—Ens trobem, doncs, davant un pragmàtic o un oportunista?

—Els límits entre una cosa i l'altra són molt fins. Hollande és un socialista moderat i pro-europeu, de moment no ha ensenyat gaires més cartes. El seu perfil polític i personal és molt menys clar que el dels seus predecessors. Va arribar a president sent un desconegut, com un home sense conviccions fermes ni qualitats.

—I encara són més desconcertants els riscos que corre tant políticament com en la vida privada.

—Això és nou. Probablement ja no tenia altra opció. La realitat política li imposa un gir, però arriba bastant tard. Hollande actua quan ja no veu cap altra sortida. En aquest sentit no fa de líder, sinó que l'arrossegueu les circumstàncies. D'això se'n pot dir pragmatisme.

—Busca Hollande alliberar-se d'una situació política i social desesperant?

—Intenta fugir de l'amenaçadora catàstrofe econòmica, política i moral. La situació és dramàtica, no li queda res més.

—Té alguna possibilitat de sortir-se'n? Us va semblar creïble la seva aparició a l'Elisi?

—L'anunciada reducció fiscal a les empreses o el canvi d'una política de la demanda cap a una política de l'oferta en matèria econòmica no són coses ben vistes en el seu partit ni en tota l'esquer-

“És un home sense qualitats”

La periodista francesa Raphaëlle Bacqué conversa sobre les dones de François Hollande, la pèrdua de dignitat i el gir polític del president de la República.

Hollande s'enfronta aquests dies a la demanda d'explicacions de la seva relació extramatrimonial amb la model Julie Gayet per part de l'oposició i de la societat.

ra. Això requereix valor. Alhora, però, Hollande disfressa la seva voluntat de reforma amb una retòrica freda i tecnocràtica, mancada de carisma. La seva falta d'atractiu fa que li sigui complicat infondre confiança al país.

—Pot ser que la seves aventures amoroses el facin més atractiu? Que com a seductor guanyi el carisma que com a polític no té?

—Ho dubto. Les aventures amoroses més aviat són el reflex en la vida privada de la indeterminació que té com a polític: dificultats per a comprometre's i un desig de mantenir obertes diverses opcions. Hollande es preocupa de conservar la seva llibertat individual, com si volgués escapar-se de les pressions del càrrec. Per a mi, això és senyal d'una certa immaduresa política.

—Està vivint França el final del “president normal”, que Hollande, en la campanya electoral contra Nicolas Sarkozy, havia promès que seria?

—Molt probablement sí. No he cregut mai en la possibilitat de ser una persona normal alhora que un és president. El càrrec mateix no ho és, de normal. Qui així el consideri s'equivoca. En això, Sarkozy tenia raó. Hollande ha hagut de fer-se'n el càrrec bastant de pressa.

—Com és, però, que no comptés amb el perill que el poguessin enxampar en les seves escapades nocturnes per veure la seva amant? Les circumstàncies de la seva infidelitat són una mica ridícules, i per a un polític el ridícul pot ser mortal.

—Jo crec que ho va subestimar. És un polític que sempre ha mantingut una relació de complicitat amb la premsa. Això li ha anat bé durant molt de temps, perquè a França molts periodistes gaudeixen de connexions amb el poder i feien de còmplices discrets. Però les normes no escrites de la companyonia s'han anat diluint. La manca de popularitat d'Hollande l'ha fet vulnerable. Qui registra rècords de mínims en l'escala de popularitat també perd ràpidament el crèdit en els mitjans.

—S'està acabant la tradicional immunitat de la persona del president davant els mitjans?

—El respecte de l'esfera privada encara és molt important en gran part dels mitjans. Però des de fa un quant temps a França també hi ha una premsa determinada que va més enllà d'aquesta picada

EL TEMPS

La periodista Raphaëlle Bacqué, autora d'“Hollande, la transició tranquil·la”.

d'ullet entre polítics i periodistes. I això Hollande no ho ha valorat bé.

—Podria ser que, per contra, aquests assumptes de faldilles desencadenessin una certa admiració, precisament perquè ningú no creia que Hollande en fos capaç?

—Això, en el seu cas, no funciona, perquè amb el seu comportament s'ha acostat al de Sarkozy, que va perdre la presidència perquè molts francesos ja no suportaven que visqués el seu hedonisme i el seu afany personal de felicitat des del més alt càrrec de l'estat. L'esquerra no tolera de cap manera que l'autorealització del president tingui preferència davant les obligacions morals i polítiques envers la nació. L'afer amb Julie Gayet ha causat un dany enorme a Hollande.

—En el debat televisiu amb Sarkozy durant la campanya electoral, Hollande havia promès que, com a president, adoptaria en tot moment un comportament exemplar. Se li ha convertit en un problema per això que va dir, la seva aventura amorosa?

—No és una qüestió de moral sexual, els francesos no s'han tornat puritans de

“La vida sentimental del president no importa gens ni mica als francesos”

cop i volta. Un embolic amorós no és res sorprenent. El problema és polític: com pot el president, enmig d'una crisi, la superació de la qual requereix totes les seves energies, malgastar el seu temps gestionant les seves diverses aventures?

—Malgrat tot, sembla que no hi ha cap gran escàndol. En la seva aparició davant la premsa, va aconseguir posar en primer pla els continguts polítics.

—L'escenificació política en el luxós saló de festes del palau de l'Elisi no fa callar les bromes que s'expliquen en tots els cafès i places del país. L'aventura d'Hollande deixa molt d'espai per a la vulgaritat. Per contra, el canvi de rumb polític, anunciat solemnement com si fos una encíclica, no arriba. La contradicció entre seriositat política i frivolitat personal ja va arruïnar la presidència de Sarkozy. No va perdre les eleccions pel seu programa sinó pel seu estil. Això hauria d'haver estat un avís per a Hollande.

—Els francesos tenen un respecte manifest envers Ségolène Royal, la primera dona d'Hollande i mare dels quatre fills comuns, encara que l'any 2007 perdés les eleccions presidencials contra Sarkozy. Per què es mostra tanta compassió per Valérie Trierweiler, que després que sortís a la llum la història del seu marit va haver de ser ingressada?

—Ségolène Royal no era només la dona d'Hollande, sinó que té una carrera política pròpia. Valérie Trierweiler, en canvi, és una periodista de segona fila, que es val de la influència política que té com a dona d'Hollande. Que el 2012 donés suport per Twitter al candidat opositor de Royal a les eleccions parlamentàries li va fer perdre tota l'estima. Els francesos la consideren gelosa i possessiva.

—La protecció especial de què gaudeix el cap d'estat a França recorda els vestigis de la monarquia. S'està produint una dessacralització del rei? Ja no és tabú, la persona del president?

—Els residus monàrquics a la República són totalment anacrònics. Semblen fora de lloc en un temps en què la confiança en la política està en declivi i el cap d'estat sovint ha d'admetre la seva impotència. La distinció entre els dos cossos del rei, el públic i el privat, és un debat erroni i hipòcrita. La protecció

de l'esfera privada és necessària quan el cap d'estat discuteix amb la seva dona cara a cara. Però no té sentit quan es fa portar amb moto a casa de la seva amant per un guardaespalles. La pèrdua de dignitat no es pot recuperar amb la faramella d'una conferència de premsa amb 600 periodistes que encara es disculpen per les seves preguntes impertinents.

—**Els assumptes privats s'han de tractar en privat, davant la premsa Hollande es va remetre a aquest principi. Què és més privat que un enamorament?**

—La vida sentimental del president no importa gens ni mica als francesos. Però el comportament del cap d'estat deixa de ser privat així que es fa visible a l'opinió pública. El secretisme no es pot justificar amb la protecció de la intimitat. El temps del president pertany al país, ell està al servei del bé general i no pas de la seva felicitat personal.

—**Hollande va dir fa anys, autoirònic, que en les coses de l'amor li anava com amb les classes d'anglès: no passava de l'aprovat just. Pot ser que el càrrec li hagi despertat ànsia de glamur: primer, una política, amiga de la infantesa; després, una periodista; i ara una actriu?**

—Jo no hi veig cap avanç, en aquesta gradació, sinó un descens, una banalització. François Hollande i Ségolène Royal eren una parella de polítics al mateix nivell, moderna i original. Ella va presentar-se abans que ell per a presidenta. Però un home d'estat que en fer-se gran busca la companyia d'una actriu més jove, això no és emancipació sinó trivialitat. El descens amb l'home que ostenta el càrrec més important de l'estat va començar amb Jacques Chirac, que mostrava certes inclinacions juganeres en el seu comportament. Es va accelerar amb Sarkozy, que era el qui complia més bé els requisits de caràcter. Amb Hollande ha entrat completament l'hàbit de la desmitificació a l'Elisi.

—**Els dèmons del poder han passat de la tragèdia al vodevil? Feydeau en lloc de Corneille?**

—François Mitterrand va ser probablement l'últim president amb l'esperit de la Cinquena República de De Gaulle. Va saber conservar l'aura de misteri que l'envoltava gairebé fins al final, tant amb relació al seu passat sota el règim

La model Julie Gayet, amb qui suposadament el president francès té una aventura.

de Vichy com pel que fa a la seva filla il·legítima Mazarine.

—**Ha quedat Hollande ara a la mercè del dictat de l'opinió pública i de la incertesa del desenvolupament econòmic?**

—Evidentment, gairebé tot depèn de si l'economia creix i de si l'atur baixa. Però en aquest terreny no pot actuar segons la seva voluntat. El seu intent de refusar l'ofensiva es basa en una anàlisi de la situació política: s'esforça a desestabilitzar l'oposició adoptant una part de les seves propostes econòmico-polítiques, fent concessions a la patronal i derivant cap al centre-dreta. Així aconsegueix confondre els seus contrincants conservadors i separar-los. Desarma l'alternativa política amb la seva maniobra de canvi.

—**I actuant així no posa en risc la cohesió dins la majoria d'esquerres?**

—Hollande enllaçarà el seu nou projecte de reforma amb un vot de confiança al parlament. Així obliga el seu partit a seguir-lo. L'esquerra radical del

dissident socialista Jean-Luc Mélenchon fa molt de soroll, però de moment no ha aconseguit cap èxit i en les enquestes continua rondant el 10 per cent, que no és poc, però no és prou per a desestabilitzar el govern d'Hollande.

—**Sí que és força alarmant l'ascens de l'extrema dreta, del Front Nacional de Marine le Pen.**

—Els vots del Front Nacional, que es creu que s'incrementaran en les eleccions europees, són una prova del descens. Els votants no volen realment que els governi Marine le Pen, però els encanta fer por al qui governa.

—**La situació de confusió que descriu demana habilitat tàctica més que no pas visió estratègica.**

—Així ho veu Hollande, que ha estat sempre un tàctic. Més que l'enfrontament polític, el que li fa por és la força del carrer.

—**Manifestacions, aldarulls, vagues?**

—Els francesos tenen tendència a la revolta, a l'anarquia espontània. I així poden fer caure un govern. Els esclats de protestes aclaparen fins i tot els sindicats. Són difícils de controlar, i això espanta. El moviment de les gorres vermelles a Bretanya ha demostrat recentment que es pot formar un potencial rebel imprevisible gairebé del no-res.

—**Qui sóc, jo?, es preguntava Hollande davant la premsa, i responia: un socialdemòcrata. Ara Hollande està agafant impuls per redefinir-se?**

—Si observem la seva trajectòria política, trobem, malgrat tots els alts i baixos, dues constants: el seu compromís europeu i la seva moderació ideològica. Hollande ha entès que no pot anar contra el corrent majoritari en la política econòmica i social europea. També ha entès que ha de contribuir a la capacitat de treball i a la col·laboració entre França i Alemanya. El gir socialdemòcrata no li treu la son. El seu problema rau en el fet que fa aproximadament dos anys va guanyar les eleccions amb un altre programa, un programa d'esquerres. Li queden tres anys per vèncer el descrèdit i per recuperar la credibilitat.

—**Senyora Bacqué, moltes gràcies per l'entrevista.**

Romain Leick
©Der Spiegel

Traducció d'Arnau Figueras